

Misionář z Indie na studiích v SR

Součástí komunity Společnosti Božího Slova v Misijním domě sv. Arnolda Janssena v Bratislavě jsou dva čokoládoví mladíci z Indie. Ten čokoládovější z nich je Br. Martin Lonappan Madassery SVD.

V říjnu 2010 složil v Nitře své věčné sliby, měsíc nato přijal v Bratislavě jáhenské svěcení a v červnu 2011 přijme v Nitře kněžské svěcení. Br. Martinovi byla jako země misijního určení přidělena Papua-Nová Guinea.

Br. Martine, pamatujete si, kolik rozhovorů jste již na Slovensku či u nás poskytl?

Již několik rozhovorů jsem měl a psal jsem i nějaké články o sobě. Mohu říct, že toto je můj čtvrtý rozhovor.

Vy jste přišli z Indie na Slovensko společně s Br. Johnym Georgem?

Ano. My jsme přišli na Slovensko 2. listopadu 2005, na Dušičky. Byl jsem poprvé mimo mou rodnou zemi, Indii. Poprvé jsem viděl tolik bílých lidí, kteří se usmívají. Poprvé jsem zde viděl sněh, poprvé jsem tady i lyžoval s P. Markem Poláčikem. On byl mým učitelem lyžování. Teď, když jedu na lyžích vypadám jako žába.

Znali jste se již v Indii?

Rok jsme spolu byli v noviciátu a dva roky jsme spolu studovali filozofii, tak jsme se tedy už znali tři roky.

Jak k tomu došlo, že jste se dostali dále studovat na Slovensko do Bratislavy?

Když jsem dokončil studium filozofie, měli jsme pro další studium otevřeny tři země: Slovensko, Maďarsko a Mexiko. V každé zemi je jiný studijní program v rámci výměny kultury a jazyka. A my v té zemi můžeme dále studovat teologii. Já jsem si vybral jako první zemi Slovensko. Neměl jsem vážné důvody, jen takové maličkosti. Jeden kněz původem ze Slovenska, P. Michal Slivka, pracoval v Indii 40 let a já měl takovou touhu vidět zemi odkud pochází. Možnost vidět sněh, bílé lidi...kvůli tomu jsem si vybral Slovensko.

Stále mluvíte o tom, že v Indii jste neviděl sněh. Jaké počasí je v Indii?

Celkově je v Indii velmi různé počasí. Indie je velká a já pocházím z její jižní části ze státu Kerala. Tam bývá 6 měsíců období dešťů, kdy je asi 22 stupňů, a 6 měsíců bývá tepleji - 37 až 40 stupňů. Studoval jsem ve střední Indii, tam bývá v období dešťů 15 stupňů a když je teplo 40-45 stupňů. V severní Indii padá v horách u Himalájí sněh, ale tam jsem nikdy nebyl. Musel bych jet 3 dny vlakem a neměl jsem nikdy možnost se tam dostat.

Váš spolubratr pochází ze stejné oblasti jako Vy?

On také pochází ze státu Kerala, ale k Johnymu bych musel jet asi 5 hodin autobusem, nebo vlakem.

Vy jste se podle toho, co mi ukazujete na mapě, narodil na pobřeží moře...

Já jsem mohl být u moře z domu asi za 20 minut a mohl jsem se koupat. U nás ale není zvykem se jít koupat do moře. Tady v Evropě, na Slovensku, v Čechách máte takovou myšlenku, že chcete být alespoň trochu tmavší, tak jezdíte k moři se opálit. Ale my jsme už tmaví a nechceme být ještě tmavší, tak moc často nechodíme k moři.

Z jaké rodiny pocházíte, čím se vaši rodiče živili?

Moji rodiče ještě žijí, otec má 80 roků a maminka má 75 roků. Když byl otec mladší, pracoval na kaučukových plantážích, maminka pracovala v domácnosti. Bylo nás pět dětí, tak měla s námi dost starostí. Já jsem mezi nimi nejmladší. Když jsem byl malý, starší sourozenci všichni doma pomáhali. Všichni jsme věřící. U nás už v prvním století bylo křesťanství, přinesl ho tam apoštol Tomáš a od té doby máme křesťanskou víru. Tuto víru jsme všichni zdělili od rodičů. Mám dva bratry a dvě sestry. Nejstarší bratr je ženatý a má dvě děti, starší sestra je řeholní sestrou (působí v Indii), jako třetí se narodil bratr a ten má také dvě děti a čtvrtá se narodila sestra ta má také dvě děti. Já jsem z nich nejmladší.

V jaké řeholi je Vaše sestra?

Má sestra je v řeholi sv. Josefa Trudperta, společnost byla založena ve Francii. Oni působí v Americe, Indii, tato společnost není moc rozšířena, ale řeholních sester je ve světě asi 500.

Jakou mají náplň-poslání?

Většinou pracují jako sociální pracovníci, někteří pracují i ve škole. Většinou ale pomáhají sociálně slabším.

Jakého vyznání jsou lidé v Indii?

Asi 80% hinduistů, katolíků je 2,3 % a další jiná náboženství.

Váš spolubratr z Indie nám prozradil, že je syrskomalankarského obřadu, jste téhož obřadu?

Ano, jsme stejného obřadu.

Z vašeho pohledu jak se tento obřad nejvíce liší od latinského, tak jak ho známe my?

My většinou během mše zpíváme. Ve všední den trvá mše hodinu, v neděli hodinu a půl a je takovým zpívaným způsobem. Já když se této mše účastním, tak se lépe cítím, tak jako doma. To je asi největší rozdíl. Mše je trochu podobná řeckokatolické.

Můžete nám přiblížit klasický kostel v oblasti ze které pocházíte?

Uvnitř kostela je oltář, ale my uvnitř kostela nemáme lavice. Sedíme na podlaze, všichni si vyzouváme sandály nebo boty před vstupem do kostela, aby se to tam nezašpinilo. Máme takovou mentalitu, aby se Boží místo uprostřed kostela zachovalo čisté a také aby se druzí nezašpinili od našich špinavých bot, když sedíme na podlaze. Kromě starších lidí, ti musí sedět stranou na židličky, ale ostatní sedí na zemi. Také je rozdíl v tom, že chlapani a muži sedí na jedné straně kostela a dívky a ženy na druhé straně kostela. Tady sedávají manželé vedle sebe v lavici, ale my to máme takto. Je to i kvůli tomu, aby se nás dovnitř více vlezlo. Na nedělní mši přijde více než tisíc lidí, v neděli máme dvě mše a nemáme zase tak velký prostor, ale všichni chtějí být uvnitř kostela přítomni na bohoslužbě. Kostel je postaven z kamenů, je vysoký a na střeše jsou pálené tašky z hlíny.

Vaše jméno i jméno vašeho spolubratra jsou podle jmen světců. Já bych očekávala nějaká exotická jména. V Indii mají všichni křesťané taková jména?

Křesťané ve starší generaci takovéto jména dávali. U nás je znám sv. Martin de Porres, světec z afro-indiánských rodičů. Mohu říci, že po něm mám jméno. Můj brat je Paulus, je vlastně poindičtěný Pavel. Nejstarší je Georgie-Jiří, sestra je Lissy. Děti mého bratra mají ale už úplně jiná jména, například Ginoy Joseph, Jomol Mariam (Marie), Mego Ouseph (čti Medžo Ouzef-jiná forma jména Josef) to jsou úplně jiná jména. V naší a starší generaci se dávala jména podle světců, ale pomalu přichází změna.

Je Indie rozdílná země z hlediska majetku a chování obyvatel?

V Indii máme chudobu i bohaté lidi. Můžeme vidět obrovský rozdíl mezi bohatými a chudými. Na jedné straně jsou velké nádherné budovy a na straně druhé vidíme slumy. To jsou extrémní rozdíly. I z hlediska náboženství máme vícero náboženství. Lidé, muži i ženy, mají ve společnosti své postavení. Ale v některých oblastech jsou ženy potlačovány a muži mají velkou autoritu.

Dnes jste s P. Markem navštívil hodiny náboženství na hrozenkovské škole. Jaký je rozdíl mezi školou kam jste například chodil vy v Indii a mezi naší školou?

Byl jsem ve vícero školách vykládat o Indii a ukázat naše oblečení... Tady jsem viděl trochu méně dětí, velmi jsem se tomu divil. Asi máte málo dětí. My v Indii máme 1 miliardu obyvatel. V oblasti ze které pocházím je 300 miliónů lidí. Tato oblast je o něco menší než Slovensko. Když já chodil do školy, tak nás sedělo 45 v jedné třídě a byli jsme natlačeni v lavicích po pěti. Tady jsem viděl pěkné podmínky, děti mají dost místa, máte ve třídách televizor, počítač, ale nevím jestli si těchto podmínek váží. Já jsem jim dnes doporučoval, aby si toho vážily. V mnoha zemích děti nemají takové podmínky. Když porovnáím indickou školu se školami na Slovensku a vaší, tak úroveň je velmi dobrá. Naše děti se ale i přes horší podmínky učí dobře, protože musí zápasit o to, aby dostali dobré zaměstnání. Tady jsem si všiml takové lhostejnosti. Děti si říkají: „I když se neučím, tak se budu mít také dobře.“ V Indii se děti snaží, aby se někam dostaly.

Co děti nejvíce zajímalo?

Děti měly zajímavé otázky: jak žijeme, jak děti chodí do školy. Ptali se na zvířata, jestli jsou u nás kobry, tygři či sloni. Já jsem jim řekl, že my jezdíme do školy na slonech a potom každé dítě když přijede na slonu, tak ho nemá kam zaparkovat. Udělal jsem si z toho srandu, my jsme i zazpívali a tancovali, bylo to velmi příjemné setkání.

Na fotkách, co jsem viděla mají děti oblečení ve kterém se v Indii běžně chodí?

V tom oblečení, co jsem jim ukazoval, lidé chodí na svatby a do kostela a bylo pro dospělé ženy. Donesl jsem oblečení pro ženy, tak jim bylo trochu velké, ale oblékly se do toho.

Jak děti v Indii chodí do školy oblečené?

U nás děti musí chodit v uniformě. Každá škola má svoji uniformu a ta je důležitá. I proto když se například ztratí, nebo se něco stane, aby byly rychle k rozeznání. A také proto, aby ve škole byl takový pořádek, zde děti chodí ve všeličem.

Ted' na podzim to bylo pět roků co jste tady, jak jste si zvykl na naše podnebí a kulturu a s čím máte ještě problémy?

Když jsem přijel, neuměl jsem slovensky ani slovo, snažil jsem se učit. Začátky byly velice těžké, ale zvykl jsem si na jazyk, jídlo i kulturu. Ten kdo chce být misionářem, tak si musí zvyknout! Pomalu jsem začal mluvit slovensky a zvykl jsem si i na sních. Já se nikdy nemohu změnit, nemohu se stát Evropanem, já stále zůstávám Indem. Ta podstata v člověku zůstane. Mohu říci, že stále bojuji, ale už zde budu jen půl roku. Pak půjdu do jiné země a musím začít od začátku. Misionář přijde, zvykne si a za chvíli zase odejde na jiné místo. Mohu ale říci, že na brynzové halušky jsem si nezvykl. Sním je, ale až tak mi nechutnají. Já nemám s jídlem problém. I doma jsem vždy snědl co mi dali na stůl.

Na misijní jarmark pořádaný každým rokem v Bratislavě jste letos připravovali nějaké jídlo, co to bylo za indickou specialitu?

Název je samusa, to jsou plněné placky z pšeničné mouky. Uděláme takovou omáčku z brambor, hrachu, mrkve a plníme ji do taštiček. Pak se to prodávalo na misijním jarmarku a výtěžek z tohoto jarmanku se tentokrát posílal na Madagaskar.

Kdy přijmete v Nitře kněžské svěcení a jaké máte misijní určení?

Vysvěcen budu 18. června a dostal jsem misijní určení Papua-Nová Guinea. Říkám lidem, že tam jsou kanibalové, tak mě možná už za týden sežerou. Tak už nechci mnoho přibírat, aby mě kanibalové nesnědli tak rychle, snad dají přednost někomu tučnějšímu. (smích) Kanibalismus tam už moc neexistuje. Budu si tam muset zvyknout od začátku, kultura, jídlo...

PNG je kulturou asi blíže k Indii než Slovensko?

Ano, trošku ano. Mentalita lidí je určitě bližší, než na Slovensku. I evropská a indická kultura je úplně odlišná.

Kněžské svěcení je vždy velká slavnost, má někdo z vaší rodiny možnost se toho vašeho zúčastnit?

Plánuje přijet z Indie můj bratr a sestra, co je v řeholi. Když Pán Bůh dá, a také dostanou vízum. Měli by přijet i Johnovi rodiče.

Po vysvěcení máte možnost ještě navštívit svoji rodnou zemi Indii?

Potom 30. července odcházím ze Slovenska a možná se už nikdy nevrátím. 13. srpna budu primiční mši ve své rodné vesnici, tak vás na ni všechny srdečně zvu. (smích) Možná přijde tak 1500 lidí na oslavu.

V Indii si musím vyřídit vízum do PNG a měl bych odcestovat na misii, ale nevím jestli vízum dostanu tak rychle. P. Rasťo (red.pozn.hrozenkovský kaplan) říkal, že dostat vízum je trochu těžší, ale snad ho dostanu.

Ted' jste měl společně s ostatními seminaristy lyžovat v Terchové, proč jste se rozhodl raději přijet do Nového Hrozenkova?

Nemohu lyžovat, protože minulý rok jsem spadl při basketbalu a natrhl jsem si svaly na koleně. Rozhodl jsem se využít čas a naučit se něco z jazyku Tok Pisin, který budu používat v PNG. Určitě víte, že P. Rasťo Kršák byl na misii v PNG a ted' mě ho trochu učí.

Takže jste zde na studijním jazykovém kurzu?

Ano, ale jen týden.

V Novém Hrozenkově nejste poprvé, jak se vám tu líbí?

Velice dobře. Lidé se na mě velmi pěkně usmívají a někdy říkají že strážím vesnici. Když jdu na procházku, tak se lidé za mnou otáčejí a říkají, tak to je ten černý. Já jsem zde velice rád.

Když se na vás spolubratry z Indie podívám, tak jste každý úplně jiný. Člověk by si nemyslel, že jste oba Indové...

Každý jsme jiný, v Indii jsou lidé vzhledem velice rozdílní, závisí to od genů. Můj rodný bratr, který snad přijede, je omnoho bělejší než já. Máme sice stejné rodiče, ale on je bělejší. Já jsem doma nejčernější. Někdy jsou opravdu velké rozdíly.

Já jsem poznala ve svém životě zatím jen dva Indы, ale mohu říci že jste oba velice veselé národy, takoví jsou všichni Indové?

Myslím že ano, nemusíme být smutní. (smích) Musíme život brát s radostí a každý den nepřemýšlet co bude... My Indové jsme nejspíš trochu temperamentnější a veselejší, i jako řeholníci jsme šťastní. My nejsme nikým nuceni do řehole vstoupit a život v řeholi a v kněžské službě žijeme s opravdovou radostí.

Máte pro nás nějaké poselství?

Já vám všem přeji vše dobré a přeji vám, abyste byli dobrým příkladem pro všechny lidi ve vašem okolí. Abyste dávali dobrý příklad, a tak šířili křesťanskou víru i přítomnost Ježíše Krista všude.